

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia września 2011 r.

**Pan
Andrzej Borowiec
Dyrektor Urzędu Morskiego
w Szczecinie**

P/11/063
LSZ-4101-07-03/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² skontrolowała w Urzędzie Morskim w Szczecinie³ prowadzenie działalności na rzecz rozwoju morskich portów w latach 2009 ÷ 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym 25.07.2011 r., Delegatura NIK w Szczecinie, stosownie do art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Urzędu w badanym zakresie, mimo stwierdzonych uchybień.

1. W latach 2009-2011 (I półrocze) Urząd nie w pełni realizował obowiązek utrzymania infrastruktury, zapewniającej dostęp do portów od strony morza. Wystąpiły bowiem wypłyenia m.in. na odcinkach toru wodnego Szczecin-Świnoujście, wejściu do przystani morskiej w Międzyzdrojach, na całym torze Starej Świny oraz na torach podejściowych do portów Dziwnów i Mrzeżyno. Ruch statków na torach podejściowych do portów i przystani morskich odbywał się przy ograniczeniach żeglugi ustalanych przez Urząd. Z wyjaśnień wynika, że ograniczenia w żegludze spowodowane były brakiem środków finansowych, co nie pozwalało na utrzymanie parametrów torów podejściowych określonych w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16.01.2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie określenia obiektów, urządzeń i instalacji wchodzących w skład infrastruktury zapewniającej dostęp do portu o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej*⁴ oraz *zarządzeniu nr 3 Dyrektora Urzędu z 7.10.2004 r. w sprawie określenia infrastruktury zapewniającej dostęp do małych portów i przystani morskich*⁵.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701ze zm.

² Delegatura w Szczecinie.

³ Dalej *Urząd*.

⁴ Dz.U. z 2009 r. Nr 17, poz. 89.

⁵ porty morskie w Dziwnowie, Kamieniu Pomorskim, Lubiniu, Mrzeżynie, Nowym Warpnie, Policach, Stepnicy, Wapnicy i Wolinie oraz przystanie morskie w Międzyzdrojach, Niechorzu i w Rewalu.

W latach objętych kontrolą, mimo że Urząd na etapie planowania budżetu, a także w ciągu roku zgłaszał Ministrowi Infrastruktury zapotrzebowania na środki finansowe na prowadzenie robót czerpalnych, nie otrzymywał ich w odpowiedniej wysokości. Z tego powodu na torach podejściowych do portów morskich w Świnoujściu, Szczecinie i w Policach Urząd w 2009 r. zrealizował prace pogłębiarskie o kubaturze 356,6 tys. m³, co stanowi 35,9% wielkości urobku wynikającego z prac sondażowych. Otrzymane w II połowie października 2010 r. środki finansowe wystarczyły na wykonanie prac czerpalnych o kubaturze 490,5 tys. m³, stanowiącej zaledwie 15,5% zakresu wynikającego z prac sondażowych.

Z oszacowania robót pogłębiarskich na torach podejściowych do małych portów wynoszących 112,4 tys. m³ w 2009 r. i 139,8 tys. m³ w 2010 r., konieczne prace o kubaturze 13,9 tys. m³ wykonano w 2010 r. tylko na torze wodnym w Mrzeżynie. Zapotrzebowanie na te roboty w 2011 r. określono na poziomie 128,7 tys. m³.

Ograniczenia żeglugowe nie miały wpływu na ruch statków wchodzących do portów w Świnoujściu, Szczecinie i w Policach. W 2010 r. obroty ładunkowe w tych portach wyniosły 20.481 tys. Mg i w porównaniu do zrealizowanych w 2009 r. były wyższe o 38%. W tym czasie zwiększył się także ruch pasażerski⁶ z 965.238 do 1.021.744 osób. Zmniejszyły się obroty ładunkowe i ruch pasażerski w małych portach. W 2010 r. obroty ładunkowe w porównaniu do roku poprzedniego zmalały z 24,1 tys. Mg do 10,2 tys. Mg (o 13,9 tys. Mg), a ruch pasażerski zmniejszył się ze 112.038 do 70.792 osób (o 41.246 osób).

2. NIK pozytywnie ocenia działania Urzędu w celu zapewnienia właściwego stanu technicznego infrastruktury portowej. Zgodnie z wymogami art. 62 ustawy z dnia 7.07.1994 r. *Prawo budowlane*⁷, Urząd w latach 2009 ÷ 2010 r. przeglądami okresowymi objął 100% morskich budowli i obiektów hydrotechnicznych⁸. W 2010 r. - w porównaniu do roku poprzedniego - odnotowano poprawę stanu technicznego morskich budowli i obiektów hydrotechnicznych. W grupie oznakowania nawigacyjnego liczba obiektów bez uwag technicznych zwiększyła się z 53 (tj. z 34,6%) do 86 (56,2%), a wymagająca remontu zmniejszyła się z 11 (7,2%) do 8 (5,2%).

3. Wydatki na utrzymanie infrastruktury portowej od strony morza zrealizowane w 2009 r. wynosiły 11.766 tys. zł, z tego, 1.348 tys. zł to wydatki inwestycyjne, a 10.418 tys. zł - bieżące (w tym 7.500 tys. zł prace pogłębiarskie). W 2010 r. wydatki te wynosiły odpowiednio: 30.769 tys. zł, 13.979 tys. zł, 16.790 tys. zł (w tym 14.896 tys. zł prace pogłębiarskie).

⁶ przyjazdy + wyjazdy.

⁷ Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623.

⁸ z tego 153 z grupy oznakowania nawigacyjnego i 99 innych tj. falochrony (o łącznej długości 5.339,4 m), nabrzeża różne (5.612,74 m), dalby, pomosty (785,65 m), umocnienia brzegowe w portach (1.206,25 m).

W planie na 2011 r.⁹ wydatki ustalono na poziomie 19.071 tys. zł, w tym bieżące w wysokości 4.229 tys. zł, przy zapotrzebowaniu Urzędu (z uwzględnieniem prac pogłębiarskich) wynoszącym 110.562 tys. zł (określonym na etapie planowania).

Wydatki na bieżące utrzymanie infrastruktury portowej wynosiły 167 tys. zł w 2009 r. i 252 tys. zł w 2010 r. Na 2011 r. potrzeby zaplanowano w kwocie 323 tys. zł. Urząd w okresie objętym kontrolą nie podejmował działalności inwestycyjnej, mającej na celu rozwój infrastruktury portowej w portach.

4. NIK nie wnosi uwag do tempa realizacji wieloletniego programu pn. „Budowa falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu.” Według stanu na 30.06.2011 r. wykonanie miernika pn. „Poziom zapewnienia osłony portu zewnętrznego Świnoujście w stosunku do projektowanej długości linii osłonowej” wyniosło 50,3% wielkości planowanej¹⁰. Zaawansowanie rzeczowe projektu wyniosło 18%, przy planowanym 19%.

5. NIK pozytywnie ocenia zaangażowanie Urzędu w realizację projektów współfinansowanych ze środków unijnych, tj.:

- a. „Przebudowa falochronu wschodniego w Świnoujściu”.¹¹ Według stanu na 31.05.2011 r. zaawansowanie rzeczowe prac budowlanych wynosiło 41,3 % i przebiegało bez opóźnień;
- b. „Przebudowa wejścia do portu w Mrzeżynie” (wartość projektu 46.324,9 tys. zł, w tym 34.743,7 tys. zł, tj. 75% współfinansowane ze środków UE w ramach Funduszu Rybackiego) - etap wykonania projektu budowlanego z uzyskaniem pozwolenia na budowę do 6.09.2011 r.;
- c. „Przebudowa falochronów i umocnień brzegowych zapewniających dostęp do portu w Dziwnowie”¹².

Do czasu zakończenia kontroli NIK (15.07. 2011 r.) Urząd nie wyegzekwował terminowej realizacji:

- II etapu umowy z 26.11.2010 r. (nr PO-II-ZZP-3/370/55/10) o wykonanie aktualizacji projektu wraz z pozwoleniem na budowę dotyczącego remontu falochronów i umocnień brzegowych w porcie Dziwnów. Zgodnie z projektem wykonawczym i wariantową koncepcją techniczno- kosztową z 1999 r. (o wartości 179,6 tys. zł) kara umowna za opóźnienie wynosi 884,50 zł za każdy dzień zwłoki,
- umowy z 26.02.2011 r. (nr PO-II-379-ZZP-2/7/11) o wykonanie aktualizacji projektu umocnienia wschodniego brzegu Dziwny na odcinku od nasady falochronu wschodnie-

⁹ pierwsza wersja wg ustawy budżetowej.

¹⁰ na ten rok - 1.490 m stanowiących 46,1% końcowej długości osłony. Rozliczenie stanu realizacji zadania odniesiono do „Harmogramu skonsolidowanego z 20.05.2011 r.”, zatwierdzonego przez Komitet Wykonawczy 14.06.2011 r.

¹¹ jako projekt indywidualny w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” (POLiŚ). Całkowity koszt projektu wg stanu na 31.03.2011 r. wynosił 54.602 tys. zł, w tym 46.124 tys. zł planowana kwota dofinansowania z UE. Zakończenie robót planowane jest na 30.06.2012 r.

¹² którego wartość oszacowano w kwocie 53.006,9 tys. zł, w tym 39.755,2 tys. zł (tj. 75%) współfinansowane ze środków UE ramach Funduszu Rybackiego.

go do Basenu Zimowego w porcie w Dziwnowie wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę (o wartości 15.990 zł) - kara umowna wynosi 39,98 zł za każdy dzień zwłoki.

Termin realizacji ww. umów upłynął 30.06.2011 r.

6. NIK nie wnosi uwag do sposobu i terminowości opiniowania wniosków jednostek samorządów terytorialnych o komunalizację nieruchomości zlokalizowanych w małych portach.

W kontrolowanym okresie Urząd pozytywnie zaopiniował wnioski 3 gmin o komunalizację nieruchomości w morskich portach Dziwnów na rzecz Gminy Dziwnów, Kamień Pomorski - na rzecz Gminy Kamień Pomorski i 2 w morskich przystaniach rybackich Niechorze i Rewal - na rzecz Gminy Rewal¹³.

7. NIK nie wnosi uwag do sposobu realizacji wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym Delegatury NIK w Szczecinie z dnia 26.10.2007 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o *wyegzekwowanie kar umownych z tytułu opóźnień w realizacji umów nr PO-II-ZZP-3/370/55/10 z 26.11.2010 i nr PO-II-379-ZZP-2/7/11 r. z 26.02.2011 r.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Dyrektora o nadesłanie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się - stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* - od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

¹³ Według stanu na 30.06.2011 r. Urząd zarządzał: portamiorskimi w Trzebieży i w Wolinie; morskimi portami rybackimi w Sierosławie i w Lubinie; morskimi przystaniami rybackimi w Niechorzu i w Rewalu, które zostały skomunalizowane na mocy decyzji wojewody zachodniopomorskiego z 30.06.2011 r.